

ÅLANDS MILJÖPRÖVNINGSNÄMND

Strandgatan 25
22 100 Mariehamn
Tel.nr. (018) 25000 växel, (018) 25127 direkt
Fax.nr. (018) 16595

BESLUT

Datum

25.03.2004

Ärendenummer

MPN-03-63

MPN-97-11

Sökanden

Brändö Lax AB

22940 Åva

Ärende

Ansökan om miljötillstånd för befintligt fiskslakteri på Rönnskårsrevet 3:21, Åva by i Brändö kommun, i anslutning till befintlig fiskodling.

Grund för sökande av miljötillstånd är 11 § landskapslagen om miljöskydd och miljötillstånd (30/2001), då tillstånd behövs enligt 6 kap. 18 § 1 mom. punkt e) vattenlagen för landskapet Åland (61/1996) och punkt 11 a) bilaga 1 landskapsförordningen om miljöskydd och miljötillstånd (35/2001).

ÅLANDS MILJÖPRÖVNINGSNÄMND'S AVGÖRANDE

Tillstånd

Miljöprövningsnämnden beviljar Brändö Lax Ab miljötillstånd för fortsatt fiskslakteriverksamhet i Brändö kommun, med stöd av 2, 11 och 24 §§ landskapslagen om miljöskydd och miljötillstånd (30/2001) samt 6 kap. 18 § 1 mom. punkt e) vattenlagen för landskapet Åland (61/1996) och punkt 11 a) bilaga 1 landskapsförordningen om miljöskydd och miljötillstånd (35/2001).

Tillståndets giltighet

Detta miljötillstånd är i kraft till 30.04.2014. Om tillståndshavaren har för avsikt att fortsätta verksamheten efter 30.04.2014 skall en ansökan om nytt tillstånd inlämnas till Ålands miljöprövningsnämnd före 30.10.2013 i enlighet med bestämmelserna i lagen om miljöskydd och miljötillstånd. En förutsättning för att fortsatt tillstånd skall ges efter 30.04.2014 är att bästa tillgängliga teknik används för verksamheten.

Villkor

Tillståndshavaren skall följa miljöskydds- och miljötillståndslagen samt bestämmelserna i vattenlagen och annan berörd lagstiftning samt följande tillståndsvillkor:

Avlopp

1. Allt processavloppsvatten från verksamheten, avseende bl a blod- och sköljvatten enligt verksamhetsbeskrivning, skall uppsamlas och behandlas genom en av myndigheterna godkänd anläggning. Reningsanläggning skall uppföras och tas i drift senast 01.06.2005. Innan reningsanläggningen tas i bruk skall den slutsynas av tillsynsmyndigheten, miljöbyrån vid Ålands landskapsstyrelse. I samband med slutsynen skall en plan för hur slam omhändertas från avloppsanläggningen redovisas för godkännande av slamhanteringen.

En detaljerad projektbeskrivning över planerad anläggning skall lämnas in till tillsynsmyndigheten senast 31.12.2004 för godkännande.

Utsläppsvillkor

2. Det behandlade processavloppsvattnet skall uppfylla nedanstående utsläppskrav.

Parameter	Koncentration i utgående vatten från anläggningen, månadsmedelvärde
BOD _{7, ATU}	20 mg O ₂ /l
Total fosfor, Tot-P	0,5 mg P/l
Total kväve, Tot-N	35 mg N/l (årsmedelvärde)

På årsbasis får verksamheten maximalt släppa ut

Parameter	Total årlig belastning*
BOD _{7, ATU}	120 kg O ₂
Total fosfor, Tot-P	3 kg P
Total kväve, Tot-N	210 kg N

*=Baserat på en slaktvolym om 2 miljoner kg och vattenförbrukning om 3 liter/kg fisk.

3. Tillståndshavaren skall göra upp ett provtagningsprogram för övervakning av utgående avloppsvatten. Programmet skall redovisas för tillsynsmyndigheten i samband med slutsyn av reningsanläggningen. Detta program skall åtminstone innehålla analys av pH, biokemiskt syreförbrukande ämnen som BOD_{7+ATU}, fettsyror, klor, totalfosfor (Tot-P), totalkväve (Tot-N) och smittämnen. Smittämnen skall analyseras med avseende på koliforma och fekala koliforma bakterier samt fekala streptokocker enligt bilaga i Ålands landskapsstyrelse beslut om kvalitetskrav på och kontroll av vatten vid allmänna badstränder och badplatser (102/1997).

Programmet skall första året efter ny avloppsrening installerats innehålla minst fyra representativa provtagningsserier av in- och utgående vatten, varav högst ett får vara underkänt. Provtagning skall ske så att ett prov tas på våren och de tre återstående tas fördelat under slaktperioden så att åtminstone ett tas under slaktdag. I de fall något av proverna inte uppfyller utsläppsvillkoren skall ett nytt prov tas (omprov). Provtagningsfrekvensen skall därefter fortsätta med minst fyra prov per år tills samtliga prov uppfyller utsläppsvillkoren, varav högst ett prov kan vara ett omprov. Därefter skall provtagning planeras så att minst ett prov tas per

år under full produktion och är representativt för den totala produktionskapaciteten.

Provtagningen skall ske flödesproportionellt. God internationell laboratoriesed skall iakttas vid provtagningen för att motverka att proverna förändras mellan tiden för insamling och analys. Vattenproverna skall analyseras i ett av myndigheterna godkänt laboratorium. Provtagningsprogrammet ska godkännas och övervakas av tillsynsmyndigheten så att gällande lagstiftning följs.

Analys svar skall dokumenteras i driftsdagboken och bifogas årsrapporten till tillsynsmyndigheten. Förhöjda värden i analysresultaten skall leda till att tillståndsinnehavaren omedelbart åtgärdar utgående avloppsvatten så att spridning av föroreningar förhindras.

4. Tillståndshavaren ansvarar vid eventuell inkoppling till kommunalt reningsverk att utgående avloppsvatten genomgår sådan förbehandling enligt BAT (bästa tillgängliga teknik) som krävs för att problem eller utslagning av rening, reningskapacitet eller biologisk behandling i reningsverket inte uppstår p.g.a. föroreningar som t.ex. fetter, halogener (klorid), fenoler, tensider, PAH, konserverings-, desinficerings- och blekmedel m.fl.
5. Hanteringen av restprodukter t.ex. slam skall ske på ett hygieniskt sätt som uppfyller kraven för godkänd hantering, som kompostering, och därefter användning som jordförbättringsmedel. Om slammet efter kompostering skall användas som gödningsmedel skall landskapslagen om tillämpning i landskapet Åland av gödselmedelslagen (106/1993) följas för att förebygga sanitär olägenhet och hindra spridning av sjukdomsframkallande mikroorganismer.

Fiskavfall

6. Allt fiskavfall som uppkommer vid rensning skall samlas upp och behandlas enligt verksamhetsbeskrivningen. Ifall hanteringen av fiskavfallet ändras så att det förs till annan än av myndigheterna godkänd anläggning för behandling av fiskavfall måste en ansökan om miljötillstånd lämnas till Ålands miljöprövningsnämnd.

Vid ensileringen bör en surhetsgrad på pH 3 uppnås. Ensileringen samt transport av ensilaget skall ske på sådant sätt att läckage och luktbesvär förhindras samt att sanitär olägenhet inte uppstår. Död fisk ska ensileras skilt från rensavfall om det ska användas till djurfoder.

Annan hantering av död fisk skall ske slutet för transport till godkänd anläggning för kompostering eller motsvarande godkänd avfallshantering enligt direktiv för behandling av animaliskt kategori III avfall i enlighet med gällande lagstiftning, Europaparlamentets och rådets förordning (EG) nr 1774/2002 om hälsobestämmelser för animaliska biprodukter som inte är avsedda att användas som livsmedel. Hanteringen skall anmälas till tillsynsmyndigheten vid Ålands landskapsstyrelse och följa de direktiv som fastställs i enlighet med lagstiftningen.

Kemikalier och avfall

7. Vid anläggningen får endast sådana medel och kemikalier användas som är tillåtna enligt landskapslagen om tillämpning i landskapet Åland av riksförfattningar om kemikalier (32/1990). Alla kemikalier som används inom verksamheten skall anmälas till kemikalieövervakningen vid hälsonämnden samt redovisas i årsrap-

porten till tillsynsmyndigheten, miljöbyrån vid Ålands landskapsstyrelse. Alla kemikalier som lagras i verksamheten skall förvaras skilt inomhus i ett ändamålsenligt och lagenligt märkt och låst skåp eller i ett avskilt, märkt och låst utrymme så att de inte riskerar att förorena miljön eller orsaka sanitär olägenhet.

8. I anläggningen ingående köldmedier skall hanteras i enlighet med Europaparlamentets och rådets förordning (EG) nr 2037/2000 om ämnen som bryter ned ozonskiktet. Hanteringen skall anmälas till kemikalieövervakningen vid hälsönämnden samt redovisas i årsrapporten till tillsynsmyndigheten och följa de direktiv som fastställs i enlighet med lagstiftningen.
9. Bullernivån som uppkommer vid fiskslakteri- och förädlingsverksamheten skall utomhus hos grannarna inte överstiga riktvärden 55dB dagtid (LA eq) och riktvärdet 50 dB (LA eq) nattetid.

Rapporteringsbestämmelser

10. Årsrapport för verksamheten skall inlämnas till tillsynsmyndigheten före utgången av mars månad påföljande år. Årsrapporten skall innehålla uppgifter om produktion, avfall, kemikalier, energi- och vattenförbrukning, avloppsanläggningens drift och effektivitet, analysresultat av vattenprover, hantering av köldmedier, tillbud och andra avvikelser samt införda korrigerande och eventuellt förebyggande åtgärder.
11. Tillsyn av avloppsreningsanläggningen skall ske minst en gång per vecka varvid driftsdagbok över verksamheten skall föras samt sparas i verksamheten i minst fem år. I driftsdagboken skall de vanliga driftsrutinerna antecknas såsom:
 - flödesmängderna per månad,
 - provtagningar,
 - alla underhållsåtgärder,
 - avsättningen av slam,
 - tömning och hantering av slam med mängd och datum,
 - hantering, upplagring och förbrukning av kemikalier med mängd och datum, alla problem som uppstått och hur de åtgärdats med datum när problemet uppmärksammades, datum för åtgärd och beskrivning av åtgärden, bedömning av eventuellt utsläpp och en bedömning av hur problemet kan undvikas i framtiden.
12. Journal skall föras vid anläggningen innehållande uppgifter om mängden rensad fisk per dag och dess ursprung, leverantör samt mängd ensileringsavfall som uppkommer per månad. Även uppgifter om vilken entreprenör samt mängd ensileringsavfall de mottar skall journalföras. Journaluppgifterna bifogas årsrapporten.
13. Avfallshanteringen vid anläggningen skall följa kommunal renhållningsplan, vilken godkänts av landskapsstyrelsen och landskapslagen om renhållning (3/1981) samt skötas så att miljöförorening förhindras och sanitär olägenhet inte uppstår.

Statistik över uppkommet avfall i verksamheten skall journalföras och bifogas årsrapporten. Statistiken skall innehålla typ och mängden avfall och problemavfall som endast får lämnas till en av myndigheterna godkänd mottagare.

14. Om fisken i anläggningen konstateras eller misstänks ha en sådan sjukdom som skall bekämpas enligt lagen om djursjukdomar (FFS 55/1980) eller någon annan

smittosam sjukdom som inte allmänt förekommer, skall tillståndshavaren underätta övervakande myndighet och landskapsveterinären i landskapet Åland samt vidta nödvändiga åtgärder.

Om avfall i form av död fisk uppkommer vid bekämpningen av sjukdom skall avfallet antingen komposteras endast i anläggning som har miljötillstånd eller föras i ett slutet system till en av myndighet godkänd anläggning för behandling av animaliskt avfall med risk för smitta, så att avfallet inte förorsakar miljöförorening enligt 3 § miljöskydds- och miljötillståndslagen.

Anteckningar skall göras i journalen om alla förekommande fisksjukdomar och behandlingen av dem samt om använda mediciner och kemikalier.

Ansvar för verksamheten

15. Tillståndshavaren är själv ansvarig för anläggningen och skall meddela tillsynsmyndigheten vid Ålands landskapsstyrelse vem som delegerats uppgiften som ansvarig skötare för verksamheten. Uppgifterna skall uppdateras vid byte av ansvarig person.
16. Tillståndshavaren är ansvarig för skada, men och annan förlust av förmån, som möjligen förorsakas av företaget.

Avslutande av verksamhet

17. Tillståndshavaren är skyldig att kontrollera, utreda och redovisa verksamhetens miljökonsekvenser vid avslutande av verksamhet. Anmälan om avveckling skall göras till tillsynsmyndigheten. Till anmälan bifogas rapport om verksamhetens miljökonsekvenser samt eventuellt förslag till sanering, om behov föreligger. Rapporten skall godkännas av tillsynsmyndigheten och om åtgärderna är av sådant slag att miljötillstånd krävs skall ansökan om detta inlämnas till Ålands miljöprövningsnämnd.

Rapporten skall bl a innehålla utredningen om bottensedimentets kvalitet vid utsläppspunkten. Utredningen skall innehålla redovisning av tillräcklig bottenprovtagning för bestämning av sedimentets biomassa och kemiska sammansättning på utsläppsplatsen samt jämförelse med tillräckligt antal representativa kontrollplatser i en nära men av utsläppet opåverkad omgivning.

Utredningen skall verifieras av biologiskt sakkunnig person.

Materialet skall sammanställas och utvärderas med avseende på åtgärdsbehov samt, om behov föreligger, skall rapporten innehålla förslag till genomförbar sanering.

Det är verksamhetsutövarens skyldighet att förhindra vidare miljöförorening samt återställa området i så ursprungligt skick som möjligt.

Avfallsmaterial skall i första hand återanvändas och i andra hand återvinnas som material eller energi.

Motivering av beslutet

Huvudmotivering

Ålands miljöprövningsnämnd har granskat miljötillståndsansökan, utlåtanden som anförts i ärendet samt förutsättningarna för beviljande av tillstånd. I avgörandet har miljöprövningsnämnden även i övrigt beaktat vad som bestämts om skydd av allmänna och enskilda intressen. Utlåtanden har beaktats i tillståndets villkor och i övrigt nedan i motiveringen.

Miljöprövningsnämnden finner att kraven i 24 § och förutsättningarna i 22 och 23 §§ miljöskyddslagen, med beaktande av beslutsvillkoren, som ges med stöd av 25 och 26 §§ i samma lag, uppfylls och godkänner därför fortsatt drift vid Brändö Lax Ab's slakteri på fastigheten Rönnskårsrevet under förutsättning att ovanstående villkor tillämpas.

Allmänna försiktighetsmått och övergripande ansvar

En verksamhetsutövare svarar för att miljöförorening förebyggs, undanröjs och begränsas. Alla skadliga miljökonsekvenser skall förebyggas och om de inte kan förebyggas skall de begränsas i så stor utsträckning som möjligt och med användande av bästa tillgängliga teknik. Det är nödvändigt för övervakande myndighets kontroll att tillståndshavaren utser en ansvarig person för verksamheten. Verksamhetsutövarens ansvar för miljöförorening orsakad av verksamheten upphör inte vid avslutande av verksamhet.

Utsläppsvillkor

Verksamheten har tidigare tillåtit släppa ut processavloppsvatten mer eller mindre orenat i havet, endast med avskiljning av fasta partiklar. Enligt definition är avloppsvatten sådant vatten som varit i särskilt bruk men som inte längre används. Företaget måste således behandla sitt avloppsvatten med lämplig metod innan utsläpp till recipient. Nuvarande rening avseende avskiljning av fasta partiklar med bandfilter kan inte anses tillräcklig. Mängden avloppsvatten motsvarar årlig avloppsmängd i ett mindre kommunalt reningsverk och bör därför få liknande utsläppsvillkor.

Fiskslakteriet är ett av Ålands största och verksamhet pågår under största delen av året, ca 9 månader. I anslutning till slakteriet finns även fiskodling, vilken också belastar vatten kring Rönnskårs grundet. Enligt utlåtande från Husö biologiska station visar dessa vatten tydliga tecken på eutrofiering, enligt både perifyton- och bottenfaunaundersökningar, och därmed bör ytterligare belastning begränsas.

Baserat på resultat av redovisad vattenprovtagning och uppgiven maximal produktion har slakteriet i dagsläget ett maximalt utsläpp av 5400 kg syreförbrukande ämnen (BOD), 57 kg fosfor (P) och 700 kg kväve (N). Med denna produktion måste avloppet renas till 98 % avseende BOD, 95 % avseende fosfor och 70 % avseende kväve för att tillåten maximal belastning enligt satta villkor skall uppnås.

Nämnden finner de tekniska och ekonomiska förutsättningarna realistiska för att fylla satta villkor.

Utsläppspunkt

Miljöprövningsnämnden anser att nuvarande utsläppspunkt, ca 100 m öster om Rönnskårs grundet i Åva strömmen, är den bäst lämpade baserat på rådande förhållanden. Vägbanken väster om Rönnskårs grundet hindrar effektivt vattengenomströmningen, vilket omöjliggör utsläpp åt det hållet. Miljöprövningsnämnden bedömer att utsläppspunkten är den bäst lämpade baserat på observerade rådande strömförhållanden i Åva strömmen.

Underhåll och skötsel

Verksamhetsutövaren är skyldig att se till att vattenfarliga ämnen inte kommer in i vattendrag och om så ändå sker skall åtgärder omedelbart vidtas. Tillståndshavaren skall anmäla till tillsynsmyndigheten de händelser då förorening eller risk för förorening av miljön föreligger så att nödvändiga åtgärder kan vidtas.

Slam-, avfalls- och kemikaliehantering

Slam som uppstår i verksamheten skall hanteras enligt gällande lag och innan näringsämnen återförs till kretsloppet skall slammet genomgå tillräcklig hygienisering.

Allt avfall från en verksamhet skall behandlas med bästa möjliga teknik så att risk för olägenhet samt miljöförorening undviks.

En verksamhetsutövare skall iaktta den omsorg och försiktighet som rimligen kan förutsättas med hänsyn till kemikaliernas mängd och farlighet samt hanteringsförhållanden i syfte att skydda människor och miljön enligt landskapslagen om tillämpning i landskapet Åland av riksförfattningar om kemikalier (32/1990).

Ersättningar

Miljöprövningsnämnden har prövat frågan om ersättningsskyldighet enligt 7 kap. 8 § vattenlagen och anser att ovanstående villkor utgör sådant skydd att verksamheten inte kommer att orsaka sådan skada som ligger till grund för ersättningsyrkanden enligt 7 kap. 4 och 6 §§ i vattenlagen.

BEHANDLING AV TILLSTÅNDSANSÖKAN

Ansökan har inkommit till miljöprövningsnämnden 1.7.2003 och kompletterats 1.8.2003.

Miljöberättelse

Miljökonsekvensbedömning behöver inte uppgöras i detta ärende. Den information och utredning som enligt 5 § landskapsförordningen om miljöberättelser och miljökonsekvensbedömningar (10/2000) skall ingå i miljöberättelsen till detta beslut finns i beslutstexten.

Kungörelse

Ansökan kungjordes under tiden 18.11.2003 – 12.12.2003 på Brändö kommunkansli och Ålands landskapsstyrelses anslagstavlor. Kungörelsen fanns införd i Tidningen Åland och Nya Åland 20.11.2003. Alla kända sakägare delgavs kännedom om ansökan per brev. I kungörelsen och delgivningen framgick att vem som helst hade rätt att skriftligen yttra sig över ansökan inom ovannämnda tid.

Offentligt möte

Miljöprövningsnämnden höll offentligt möte 01.12.2003 i sökandens lokaler varvid sakägare bereddes tillfälle att närvara. Efter mötet visades slakteriet och sökanden beskrev verksamheten.

Yttranden

Inga yttranden har inkommit till miljöprövningsnämnden under kungörelsetiden.

Utlåtanden

Miljöprövningsnämnden har begärt utlåtande från Brändö kommun, inkom 10.12.2003.

Brändö kommun förordar Brändö Lax Ab's ansökan om tillstånd för befintlig slakteriverksamhet i Åva och motiverar det med att slakteriverksamheten är en förutsättning för företagets fortsatta drift. Kommunen kommer antingen att höra Brändö Lax eller bjuda in dem till en arbetsgrupp, som skall tillsättas under våren 2004, för att utreda och planera ett framtida reningsverk eller en motsvarande lösning för kommunen.

Miljöprövningsnämnden har begärt utlåtande från miljöbyrån, Ålands landskapsstyrelse, inkom 11.12.2003

Miljöbyrån har inget särskilt att anföra och har bifogat ett inspektionsprotokoll från 22.10.2001 avseende Brändö Lax Ab's fiskodlingar och slakteri. Protokollet har heller inget särskilt att anmärka.

Fiskeribyrån har via Miljöbyrån lämnat ett utlåtande som i korthet säger att Brändö Lax är ett av Ålands största och mest stabila fiskodlingsföretag och att deras slakteri är viktigt även för andra mindre fiskodlare, vilka inte själva på ett effektivt sätt kan sköta slakt och försäljning. Fiskeribyrån kan inte ta ställning till sökandens förslag eller vilken typ och grad av rening som är rimlig och ändamålsenlig. Trots att företaget är ett av Ålands största fiskodlingsföretag anser fiskeribyrån att verksamheten dock är relativt småskalig (rensning av 1–2 miljoner kg odlad fisk), vilket bör beaktas vid definitionen av BAT avseende kraven på rening av processvattnet. Fiskeribyrån avslutar med att betona det allmänt accepterade kravet på hållbar utveckling skall vara en avvägning och balans mellan ekologisk, social, ekonomisk och institutionell hållbarhet.

Miljöprövningsnämnden har begärt utlåtande från Husö biologiska station, inkom 12.02.2004

Husö biologiska station har inte lämnat något utlåtande specifikt för slakteriverksamheten, däremot har ett utlåtande lämnats avseende fiskodlingen och omgivande vattens tillstånd.

Kort sammanfattat: Området kring Rönnskärs grundet är föroreningspåverkat om man ser till resultatet av hydrografi, bottenfauna- och perifytonundersökningar. Eutrofiering har dock skett även i referensområdet. Enligt miljöministeriets åtgärdsprogram fram till år 2005 skall man sträva till att minska belastningen från närsalter med 30% jämfört med 1993 års nivå och motverka ytterligare eutrofiering.

Förklaring

Sökanden inkom med förklaring till inkomna yttranden 19.3.2004

Sökanden har inte haft något speciellt att tillägga ärendet rörande slakteriverksamheten. Förklaringen omfattar huvudsakligen bemötanden om fiskodlingens miljöpåverkan men vissa resonemang rörande vattenkvaliteten kan anses beröra även slakteriverksamheten.

Sökanden vill framhålla att perifytondata (påväxtalger) uppvisar en avvikelse men att data enbart finns för ett år varför definitiva slutsatser inte kan dras från dessa. Sökanden anser vidare att det i den mån miljöpåverkan kan påvisas är denna geografiskt mycket begränsad och koncentrerad till fiskodlingsplatsernas närhet. Sökanden vill också påpeka att eutrofiering även har skett i referensområdet och anser därmed att deras verksamhet inte utgör någon avgörande belastningsfaktor.

UNDERLAG FÖR BEDÖMNING AV TILLSTÅNDSANSÖKAN

Tillstånd och avtal rörande verksamheten samt områdets planläggningssituation

Tidigare tillstånd och villkor

Företaget har byggnadslov från Brändö kommun, nr 19/97, för slakteribyggnad samt ett byggnadslov för tillbyggnad av slakteriet, nr 17/98.

Fiskslakteriet är godkänt för denna typ av verksamhet av Hälsonämnden vid Ålands hälso- och sjukvård enligt hälsovårdslagstiftningen den 13.9.2001 (Hn § 296/97 och Hn § 142/01).

Verksamheten har även ett av Hälsonämnden godkänt egenkontrollprogram (Hn § 374/97).

Sökandes rätt till de erforderliga områdena

Verksamheten är belägen på fastighet Rönnskårsrevet 3:21, Åva by i Brändö kommun. Fastigheten ägs av sökanden, Brändö Lax AB.

Platsen för verksamheten och miljöns tillstånd

Områdets hydrologi, geologi och naturens tillstånd

Fiskslakteriet är beläget på oplanerat område på Rönnskårs grundet vid Åva Strömmen. Fastigheten korsas av landsvägen mot Åva och Jurmo. Därmed är verksamheten lätt tillgänglig för personal och transporter. Rönnskårs grundet är hårt exploaterat och naturmark finns endast i liten omfattning. Terrängen runt omkring verksamheten består huvudsakligen av en del berg i dagen samt block och sten och fyllnadsmaterial med relativt flacka steniga stränder. Växtligheten består av mindre träd och buskar.

Recipientens tillstånd och användbarhet

För vattenområdet finns inte några utfärdade kvalitetsnormer. Två stycken kontrollmät-punkter för vattenkvalitet finns i närheten, en vid Björnholm och en vid Söderholm. Kvaliteten kontrolleras av miljölaboratoriet vid Gutterop några gånger per år.

Enligt sökanden motsvarar vattenkvaliteten en för den inre skärgården normalt eutrofierad kvalitet. Sökanden uppger vidare att någon större algblomning inte har påträffats i vattenområdet.

Annan belastning på området

I området finns ett antal fiskodlingar, den närmaste är alldeles utanför slakteriet och där-efter finns två stycken längre ut. Alla fiskodlingar i närområdet tillhör sökanden.

Buller, trafik och annan belastning på området

Liten trafik passerar verksamheten men verksamheten i sig orsakar inte något betydande buller eller skakningar. Sökanden har inte gjort några mätningar gällande utsläpp till luft, buller eller lukt, men verksamheten torde inte medföra någon dylik påverkan, förutom eventuellt lukt. Ingen bosättning finns dock i närheten som kan påverkas av lukt.

Verksamhetsbeskrivning

Produktionens omfattning

Brändö Lax Ab är ett bolag som odlar och rensar regnbågslox samt sik.

Brändö Lax Ab:s slakteriverksamhet pågår under hela året med undantag av sommarmånaderna och med högsäsong under hösten. Verksamheten omfattar enbart slakteri, ingen vidare förädling.

Mängden fisk som slakts är 1-2 miljoner kg, beroende på tillväxten. Fisken som slaktas kommer från Brändö Lax Ab:s egna odlingar samt från andra fiskodlingar i närområdet. Produkterna är färsk regnbågslax (1,0 – 2,0 kg/st) för konsumtion, färsk regnbågslax (1,8 – 3,0 kg/st) för vidare förädling, färsk regnbågsrom för vidare förädling samt färsk sik.

Processlösning och utformning

Fisk håvas upp och bedövas i ett bedövningskar med koldioxid, CO₂, tills den slutar sprattla. Efter att fisken lugnat sig strupskärs den och transporteras på band till avblodningstrumman. Vid avblodningen får fisken ligga i isvatten i 20 – 30 minuter. Därefter rensas fisken genom att avlägsna rommen och inälvorna. På rensbordet finns hål var inälvor och rom sorterar separat. Vid den maskinella njurskrapningen skrapas njurarna bort och fisken tvättas. Innan packning sorterar fisken enligt vikt- och kvalitetsklass. Vid packningen förses varje låda med en etikett som anger vikt, slakt datum, producent och kvalitetsklass. Fisken konsumeras till största delen inom två dygn efter slakt. Kunderna finns huvudsakligen i Nystad, Helsingfors och Åbo.

Till sist tvättas slakteriutrymmen och utrustningen. Alla grova partiklar, hjärtan och delar av inälvor, plockas bort före tvätt, speciellt från golvbrunnar och tarmsug. Väggar och maskiner spolras med färskt vatten. Tvättlösning bestående av desinficerande tvättmedel Cerma-cert utspätt 1:50 fördelas med tryckspruta på alla ytor och varefter de skuras med för ändamålet avsedda borstar. I samband med veckorengöringen används också klorlösning (Lenchlor tabletter 2-3 st/ 5 liter vatten) som appliceras med tryckspruta på ytorna och får bilda en hinna under helgen.

Energianvändning

Den årliga energiförbrukningen uppgår till 70 MWh och förbrukas huvudsakligen av ismaskinen. För uppvärmning av lokaler används olja, ca 6 m³ per år.

Bästa tillgängliga teknik

Brändö Lax Ab tillämpar principerna om bästa tillgängliga teknik (BAT) och bästa tillämpbara teknik (BEP). Företaget arbetar med att förbättra verksamheten och minska miljöpåverkan från några konkreta punkter:

- Att bevaka forskning om och erfarenhet av ny miljövänligare teknik och nya miljövänligare driftsformer och att implementera dessa när det är ekonomiskt möjligt.
- Att fortsättningsvis öka kunskaps- och kompetensnivån i miljöfrågor hos personal och ledning.

Verksamhetens miljöbelastning

Rening och utsläppspunkt

Mängden avloppsvatten som uppkommer är ca 3 liter per kg fisk, dvs varierar mellan 3000 och 6000 m³ per år beroende på tillgången av slaktfisk. Avloppsvattnet består av sköljvatten ca 2 - 2,5 l/kg fisk och blodvatten 0,5 – 1 l/kg fisk. Avloppsvattnet filtreras i ett miljöfilter från Soby Miljöfilter A/S. Filtret är ett roterande bandfilter som avskiljer alla grova partiklar ur avloppsvattnet. Filtret har ingen fastställd garanterad reningsgrad. Det för övrigt orenade avloppsvattnet leds ut i ett rör ca 100- 150 m mot Åva Strömmen.

Utsläpp till luft och mark samt buller

Verksamheten har obetydliga utsläpp till luft och verksamheten orsakar inte något betydande buller eller skakningar. Från renseriet uppstår en obetydlig lukt eftersom den största delen av aktiviteten sker inomhus.

Avfall som uppkommer i verksamheten

Slaktavfall uppgår till ca 12% av fiskmängden, dvs ca 120 – 240 ton per år. Slaktavfallet består av njurar, inälvor och hjärtan. Uppsugning av slaktavfallet sker vid slaktlinjen när uppsamlingskaren fylls. Slaktavfallet ensileras och återanvänds som pälsdjursfoder. Ensilering sker i blandningssilon genom att 1,8 % 90 procentig (90 kg/5 ton rens) myrsyra (ALGOL) samt 1 liter Vitapol antioxidant per 30 kg myrsyra blandas med avfallet för att sänka pH till 3. Då blandningssilon är full körs ensilaget över till lagringssilon. Köparen av ensilaget ombesörjer transporten. Ensileringssutrymmena rengörs med varmt vatten och fettlösande tvättmedel.

Förpackningsavfall uppkommer uppskattningsvis ca 600 kg per år. Förpackningsmaterialet består av trasiga styroxlådor, papper och plast. Förpackningsavfallet transporteras med sopbil till Nystads soptipp.

Sökandens bedömning av verksamhetens påverkan på miljön.

Verksamheten påverkar varken luftkvaliteten eller klimatet.

De närliggande vattendragen påverkas en aning av utsläppen av blodvatten från renseriet. Blodvattnet kan också påverka fisken och vegetationen en aning.

Verksamheten bidrar inte med någon påverkan på markområden och landskap.

Renseriets påverkan påverkar inte heller närboende avsevärt.

Framtida planer och pågående projekt

Brändö Lax Ab har på basen av villkoren i tidigare givna miljötillstånd från miljöprövningsnämnden till andra motsvarande verksamheter börjat utreda reningsmöjligheter för slakteriets avloppsvatten. Företaget har installerat vattenmätare vid intaget av processvattnet för att exakt kunna mäta processens vattenförbrukning och därmed kunna dimensionera en reningsanläggning. Flera exakta analyser av avloppsvattnets innehåll av BOD, totalfosfor och totalkväve behöver utföras för dimensioneringen.

Den egna reningsanläggningen skulle troligtvis baseras på en biologisk – kemisk rening, eventuellt med markbädd för efterpolering av avloppsvattnet. De leverantörer av reningsverk som tillfrågats hade inte erfarenhet av avloppsrening från fiskrenseri men menar att det är teoretiskt möjligt att uppnå förväntade krav. Det salt som avloppsvattnet innehåller borde inte i teorin ställa till med problem vid reningen.

Som alternativ till eget reningsverk kan en samprojektering med kommunen vara aktuell. Brändö kommun har för avsikt att bygga ett kommunalt reningsverk och skall tillsätta en projektgrupp från och med våren 2004. Brändö Lax skulle kunna vara med i utvecklingen av det kommunala reningsverket och ansluta sitt avlopp till det.

Kontroll av verksamheten

Skyddsåtgärder, egenkontroll och övervakning

Slakteriverksamheten har ett befintligt kontrollprogram i enlighet med fiskhygienlagen och produktansvarighetslagen. Målsättningen är att på förhand förhindra att hälsorisker eller skador på produkten uppstår. Egenkontrollen gäller alla processteg från råvara till färdig produkt. Kontroll av kritiska punkter utförs av slakteriförmannen och resultaten dokumenteras i slakterihandboken medan större avvikelser resulterar i avvikelserapport.

Intern kvalitetskontroll utförs genom stickprov av VD och slakteriförman. Kontrollen utförs minst en gång varannan vecka i minst två lådor per leverantör. Sedvanlig årlig brandsyn utförs en gång per år av brandmyndigheterna.

Tillämpade lagrum

Landskapslag om miljöskydd och miljötillstånd (30/2001) 2-6, 11, 19 och 22-28 §§ samt 52 §§ 1 mom.
 Landskapsförordningen om miljöskydd och miljötillstånd (35/2001) bilaga 1 punkt 11 a).
 Vattenlag för landskapet Åland (61/1996) 1 kap.1 §, 4 kap. 1 och 4 §§, 6 kap. 4 §, 18 § 1 mom. punkt e) och 28-29 §§, 8 kap. 1 §
 Landskapslag om renhållning (3/1998) 1, 8a, 8c, 8e, 8f, 30 och 33 §
 Landskapsförordning om miljöberättelser och miljökonsekvensbedömningar (10/2000) 5 §
 Ålands landskapsstyrelses beslut om kvalitetskrav på och kontroll av vattnet vid allmänna badstränder och badplatser (102/1997), bilaga
 Landskapslag om tillämpning i landskapet Åland av riksförfattningar om kemikalier (32/1990)
 Europaparlamentets och rådets förordning (EG) nr 1774/2002 om hälsobestämmelser för animaliska biprodukter som inte är avsedda att användas som livsmedel
 Europaparlamentets och rådets förordning (EG) nr 2037/2000 om ämnen som bryter ned ozonskiktet.

Avgift

För detta tillståndsbeslut uppbärs:

avgift enligt avgiftsstadga	€ 1261,00
annonskostnader	€ 650,08
Totalt	€ 1911,08

Kungörelse av beslut

Tillståndsbeslutet sänds till sökanden med mottagningsbevis. Beslutet kungörs på Brändö kommuns och Ålands landskapsstyrelses anslagstavlor och en kopia av beslutet finns under denna tid framlagd för allmänheten på Brändö kommuns kansli och på Ålands landskapsstyrelses registratorskansli samt på internet på www.mpn.aland.fi. Alla kända sakägare delges kännedom om beslutet per brev. I kungörelsen framgår att sakägare kan anföra besvär över lagligheten av beslutet hos Ålands förvaltningsdomstol.

Bilagor

1. Besvärsanvisning

Lars Janlöv
 Ordförande
 Ålands miljöprövningsnämnd

Mikael Stjärnfelt
 T.f. miljöhandläggare